

PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY RYBOŁÓWSTWA MORSKIEGO

OPRACOWANY PRZEZ OŚRODEK DOKUMENTACJI
MORSKIEGO INSTYTUTU RYBACKIEGO

DODATEK DO MIESIĘCZNIKA „TECHNIKA I GOSPODARKA MORSKA”

Rok V

Gdynia — Maj 1955 r.

Nr 3

Gwiazdka obok porządkowych liczb artykułów oznaczone są publikacje, znajdujące się w bibliotece Morskiego Instytutu Rybackiego; dwiema gwiazdkami—tłumaczenia publikacji, wykonane przez MIR

ICHTIOLOGIA

52* 597.562.639.2.001.5 MIR-5-55
Kamernickaja B. J.: **Identyfikacja stad dorsza M. Barentsa na podstawie struktury łusek.** „Razliczenie kosjakow treski Bariencowa Moria po strukturze czeszuji”. 50 rejsów ekspedycyjnowo sudna „Piersiej”, Trudy WNIRO, t. 4, 1939; A4, 18 str., 11 rys., 9 wyk., 35 poz. bibl. — Materiały zebrano w r. 1932 głównie w pld. części morza. Podano metodykę badania łusek i otolitów. Badania biometryczne dały podstawę do wyodrębnienia 4 grup rasowych dorsza. Dla każdej z grup dokładna charakterystyka łusek. Wniosek generalny: badania morfologiczno-biometryczne łusek ryb kostno-szkieletowych są wystarczające dla określenia analitycznego połowów pod względem „rasowej” systematyki stad.

53* 639.2.081.22:639.222.2(261) MIR-5-55
Wysłow A. P., Istoszin B. W.: **Wytyczne dla zwiadów śledzia oceanicznego.** „Nastawienie po razwiedkie okieaniceskoj sieldi”. PINRO, Murmańsk 1954 D, A5, 91 str., 43 rys., 4 wyk., 4 tabl. — Podstawy biologiczne rybołówstwa śledziowego na pln. Atlantyku. Wytyczne dla organizacji zwiadów śledziowych przy użyciu echosondy graficznej, narzędzi połowowych i przyrządów pomocniczych (termometrów, siatek planktonowych). Zasady najprostszych badań nad dojrzalnością płciową, napełnieniem żołądka i stanem kondycyjnym śledzia oraz wytyczne dla graficznego przedstawienia wyników rejsów zwiadowczych na mapkach-szkicach.

54* 639.2.001.5:639.222.2(261.3) MIR-5-55
Elwertowski J.: **Materiały do poznania podstaw biologicznych rybołówstwa śledziowego na Pomorzu Zachodnim.** Prace MIR w Gdyni, W-wa, Nr 7, 1954, Wyd. Komunik., s. 33; A4, 15 str., 24 tabl., 18 wyk., 8 poz. bibl. — Badania ichtiologiczne: masowe pomiary długości i procentowy udział roczników w połowach, stan gonad badanych śledzi, udział w połowach przemysłowych rasy wiosennej i jesiennej. Analiza statystyczna połowów przemysłowych. Opracowanie wydajności poszczególnych łowisk w cyklu rocznym.

55* 597.583.1:639.2.001.5(26.05) (261.3) MIR-5-55
Wiktor J.: **Analiza stada sandacza na Zalewie Szczecińskim.** Prace MIR w Gdyni, W-wa, Nr 7, 1954, s. 49; A4, 10,5 str., 7 fot., 6 wyk., 10 tabl., 1 mapa, 16 poz. bibl. — Biologia sandacza ze szczegółowym uwzględnieniem długości poławianych osobników w zależności od grup wiekowych. Ponadto racjonalne metody połowów, jakie powinny być stosowane na Zalewie Szczecińskim.

56* 639.2.001.5 (091) MIR-5-55
Lundbeck J.: **Niemiecka biologia rybaka obecnie i w przyszłości.** „Die bisherige und die zukünftige deutsche Fischereibiologie”. Jahresheft, Deutsche Fischwirtschaft, Bremerhaven, 55, s. 40; A4, 1,5 str., 1 rys. — Nakreślono krótki rys historyczny niemieckich badań rybackich. Podkreślono duże trudności, w jakimi spotyka się biologia rybaka w porównaniu z naukami rolniczymi. Ichtiologia nie potrafi odpowiedzieć na wiele pytań rybaków-praktyków, ponieważ nie posiada jeszcze dostatecznych, potrzebnych do tego, podstaw naukowych. W przyszłych latach będzie się prowadzić prace głównie nad śledziem w Morzu Północnym oraz nad karmazynem w wodach Islandii. Badania te będą prowadzone w oparciu o nowy statek badawczy.

57* 639.2.001.5:597.562 MIR-5-55
Forrester C. R.: **Eksperymenty przy znakowaniu dorsza szarego (*Gadus macrocephalus*).** „Tagging experiments on

gray cod (*Gadus macrocephalus*). Progr. Rep. Pac. Coast St., Canada, Nr 99, lip. 54, s. 28; B5, 1,5 str., 1 rys. — W okolicy Wyspy Vancouver znakowano dorsza szarego trudnego do znakowania, ze względu na to, że jama ciała ryby wypełnia się powietrzem przy wyjęciu jej z wody, a po znakowaniu ryby wskutek tego rozdęte, giną. Dlatego stosowano punkcję (nakłucia brzuchów nożem). Uzyskano w ten sposób wysokie ilości wtórnych złowień (8%). Stosowano też nowy rodzaj znaczków. Na rysunku uwidoczniono: nić nylonowa, znaczek, umieszczenie znacзка na rybie.

58* 639.22/:23:591.552:597.001.2 MIR-5-55

Silliman R. P.: **Fluktuacja połowów, a zapasy ryb morskich: ich obfitość, źródła i prognozy połowów.** „Fluctuations in abundance of marine fishes: their measurement, causes and prediction”. Morskie produkty o znaczeniu gospodarczym. Marine products of commerce. 2 wyd., New York, 1951, s. 181; D, B5, 10 str., 1 wyk., 33 poz. bibl. — Rozważania na temat współzależności między zapasami ryb w morzu, a wielkością i fluktuacjami ich odłowu. Wahania okresowe w połowach ryb w odniesieniu do gatunków: śledź norweski, łosoś, sardynka i inne. Metody badania zapasów rybnych polegające na analizie stad, wieku, ilości ikry na tarliskach oraz na badaniu wędrowek ryb. Podstawą do stawiania prognoz rybackich jest obfitość narybku, wymiary ryb i ich skład wiekowy, tempo wzrostu itp.

59* 591.9.(26.03) (261.3-13) MIR-5-34

Demel K., Mułlicki Z.: **Studia ilościowe nad wydajnością biologiczną dna południowego Bałtyku.** Prace MIR w Gdyni W-wa, Nr 7, 1954, s. 75; A4, 52 str., 13 tabl., 14 mapek, 15 poz. bibl. — Konkretne dane o biomasie poszczególnych gatunków bentosu Bałtyku południowego, obliczonej w gramach na 1 m² dna. Podano również globalną biomasę gatunków poszczególnych oraz całości zoobentosu. Łącznie z omulkiem wynosi 4.763.397 ton, przy czym biomasz omulka — 3.407.263 t. Obliczone w odniesieniu do 1 m² wydajność dennej zoobentosu (40,7 g/m²). Jest to 5—6 razy mniej niż w M. Północnym. Praca stanowi podstawę do szacowania bazy pokarmowej ryb.

60* 591.9 (26.03) (261.3) MIR-5-55

Wiktorowie J. i K.: **Jakościowe i ilościowe badania fauny dennej Zalewu Szczecińskiego.** Prace MIR w Gdyni, W-wa, Nr 7, 1954, s. 127; A4, 25,5 str., 9 fot., 3 rys., 15 tabl., 13 poz. bibl. — Ogólna charakterystyka fauny dennej Zalewu oraz próby określenia jego zdolności produkcyjnej. Ilościowe i jakościowe badania flory i fauny wykazały, że Zalew należy traktować jako zbiornik słodkowodny. Określono w przybliżeniu ciężar żywej materii zwierzęcej, przypadającej na m² powierzchni dna.

61* 639.64 MIR-5-55

Moyse A.: **Kultury glonów. Przyspieszona hodowla chlorelli.** „Les cultures d'algues. La culture accélérée des chlorellies”. Nature, Paris, mies., Nr 3238, luty 55, s. 41; A4, 7 str. 9 fot., 1 rys., 1 wyk., 1 tabl., 3 poz. bibl. — Chlorelle posiadają znaczną zawartość białka do 50%. Hoduje się je na specjalnych pożywkach, a celem przyspieszenia fotosyntezy doprowadza się do kultur — CO₂. Opis próbnych fabryk do hodowli glonów (jedna w Japonii, jedna w USA). W Japonii produkcja suchej masy z m² dochodziła do 20 g suchej substancji na 1 dzień. Możliwości zastosowania w/w glonów w przemyśle przy wyżywieniu wzrastającej ludności świata.

62* 639.245.1:576.2:665.215.1 MIR-5-55
Schubert K.: **Wielorybnictwo i stan stad wielorybów.** „Wal-fang und Walbestand“. Odb. „Fette Seifen-Anstrichmittel“, 56, 1954, s. 568; D, A4, 5 str. 2 rys. 2 tabl., 1 mapka. — Krótki rys historyczny wielorybnictwa i jego stan obecny. Modernizacja floty łowczej i metod polowania na wieloryby. Obecna produkcja oleju wielorybiego. Międzynarodowa ochrona wielorybów i stan ich stada w ostatnich latach. Perspektywy rozwoju wielorybnictwa światowego.

63* 551.565 (261.3) MIR-5-55
Głowińska A.: **Prądy konwekcyjne w Bałtyku.** Prace Mor-skiego Instytutu Rybackiego w Gdyni, Nr 7, 1954, s. 153; A4, 5 str., 2 poz. bibl. — Zależność głębokości zasięgu prądów pionowych w Bałtyku od grubości warstwy izohalinowej oraz od innych czynników jak: wlewy, sztormy, wiatry. Prądy konwekcyjne są wywołane obniżeniem temperatury wód po-wierzchniowych. Podano granice zasięgu prądów konwek-cyjnych w Bałtyku.

64* 551.465.018.3:621.396.96 MIR-5-55
Brock J.: **Określenie prądów morskich przy pomocy radaru.** „Mesure des courants marins par radar“. Bull. Inst. Oceano-graf., Monaco, Nr 1029, czerw. 53; B5, 12 str. 4 fot., 3 wykr., 3 mapki. — Zastosowanie radaru (w formie aparatu wojsko-wego typu APQ 13) do określania kierunku prądów powier-zchniowych w Instytucie Oceanograficznym w Monaco. Opisy zastosowanych pływaków. Omówienie wyników przeprowa-dzonych pomiarów, które pozwalają na stosowanie tego ro-dzaju pomiarów w praktyce zarówno z łądu jak i ze stat-ków.

POŁOWY I SPRZĘT RYBACKI

65* 639.2.081.11.002.2.004 MIR-5-55
Prüffer S., Sienkiewicz W., Żebrowski Z.: **Podstawowe wia-domości z praktyki sieciarskiej.** W-wa, 1954, Wyd. Komunik., Por. Ryb. Morsk. Nr 4, cena 4,70 zł; D, A5, 30 str., 60 rys., 1 tabl. — Przedstawiono schematy głównych typów włoków trawlerowych, schematy wszystkich wielkości ujednoliconego kutra włoka dorszowego oraz przejrzyste graficzne ujęcia zasad reperacji. Omówienie zasad konserwacji sieci na statku. Przedstawienie ujednoliconej terminologii dla włoków i pławnic.

66* 629.124.72 (43-15) MIR-5-55
Nowe trawlerzy na przełomie roku. „Neue Fischdampfer zum Jahreswechsel“. Allg. Fischwirtschaftsztg., Bremerhaven, t. 7, Nr 2, stycz. 55, s. 1; A3, 0,5 str. — Omówiono pokrótce nowe statki oddane do eksploatacji w Niemczech Zachodnich na początku 1955 r.: podano wielkości, rodzaje, moce napędów, szybkość, pojemność ładowni i wyposażenie w dodatkowe urządzenia.

67* 531.719.35:639.2.001.6 MIR-5-55
Schulet T.: **Próby zwiększenia zasięgu głębokości, na jakiej echosonda rejestruje ryby morskie.** „Versuche zur Erhöhung der Erfassungstiefe von Meeresfischen durch den Echolot-schreiber“. Fischwirtschaft, Bremerhaven, mies., r. 6, Nr 12, grud. 54, s. 277; A4, 1 str. 2 fot. — Krótkie omówienie ulep-szeń technicznych zmierzających do wykrywania ławie ryb przy pomocy echosondy na głębokościach powyżej 200 mtr.

68* 639.2.081.112:677.474.577.2 (43) MIR-5-55
Klust G.: **Trawlerowe włoki z perlonu.** „Perlon-Schleppnetze der Fischdampfer“, Fischwirtschaft, Bremerhaven, mies., r. 6, Nr 12, grud. 54, s. 277; A4, 2 str., 1 fot., 1 tabl. — W r. 1954 po raz pierwszy wiele trawlerów zachodnio-niemieckich używało włoków perlonowych na Morzu Północnym. Włoki perlonowe są 3 razy droższe od manilowych, ale łowią od nich 3—4 razy dłużej. Rozważania dotyczące jakości perlonu, jakiego należy używać do produkcji włoków. Włoki z perlonu są oceniane przez rybaków i szyprow jako lepsze od ma-nilowych.

69* 639.222.2:551.22 (261.2) MIR-5-55
Jens G.: **Badania rytmiczności zjawisk przy połowach śledzi na M. Północnym.** „Untersuchungen über rhythmische Er-scheinungen beim Heringsfang in der Nordsee“. Odb., Archiv

f. Fischereiwissenschaft“ t. 5, Nr 3/4, 1954, s. 113; D, B5, 6 str., 4 wykr., 7 poz. bibl. — Omówiono wpływ kwadry księżycy na wydajność połowów pławnicowych śledzi na M. Północnym. Najlepsze wyniki osiąga się w okresie pełni i nowiu (odnosi się to przede wszystkim do południowej części M. Północnego). Wg autora zjawisko to spowodowane jest występowaniem silniejszych prądów płynących w okre-sie pełni i nowiu.

TECHNOLOGIA RYBNA

70* 639.223.3.003.13:664.9.022.1 MIR-5-55
Cięglewicz W., Kordyl E.: **Metoda filetowania dorsza i wy-dajność surowca w cyklu rocznym.** Prace MIR w Gdyni, W-wa, Nr 7, 1954, Wyd. Komunik., s. 191; A4, 17 str., 3 tabl., 3 wykr., 9 poz. bibl. — Opis nowej metody filetowania dor-sza oraz wyniki badań nad wydajnością surowca przy pa-troszeniu wraz z odgławianiem i przy filetowaniu ryby w zależności od płci i stadium rozwoju gonad w cyklu rocznym.

71* 637.56:658.28:621.867 MIR-5-55
Büttner R.: **Transport na nowych drogach.** „Neue Wege für den Transport“. Allg. Fischwirtschaftsztg., Bremerhaven, t. 7, Nr 2, stycz. 55, s. 3; A3, 0,5 str. — Omówiono zagadnienie środków transportu wewnętrznego ryb, szczególnie w halach rybnych. Szkodliwość gazów spalinowych w halach rybnych stwarza tendencje do przechodzenia na transport przy po-mocy wózków i ciągników elektrycznych.

72* 639.2.068.002.52 MIR-5-55
Schneck P.: **Maszyny do obróbki ryb na trawlerach-prze-twórniach.** „Fischbearbeitungsmaschinen für Fang- und Fa-brikschiffe“. Jahresheft Deutsche Fischwirtschaft, Bremer-haven, 55, s. 27; A4, 1 str., 1 fot. — Fileciarka Baader 99 znajdująca się na statku „Fairtry“ pracowała dobrze pomimo dość silnego falowania. Przerabiała ona ryby od 50 do 120 cm długości. Autor jest zdania, że na trawlerze-przetwórni powinny znajdować się jeszcze dwie mniejsze fileciarki, przerabiające ryby od 30 do 60 cm. Wydajność takich mniej-szych fileciarek wynosi od 30 do 40 ryb na minutę, zaś file-ciarek większych ryb — od 18 do 24 ryb na minutę.

73* 621.798.8.002.52:637.56:628.5 MIR-5-55
Maszyna automatyczna do mycia i dezynfekcji skrzynek rybnych. „Machine automatique pour laver et désinfecter les caissetes à poissons“. Pêche marit., Paris, mies., t. 34, nr 922, stycz. 55, s. 19; 31×24 cm, 1 str., 2 fot. — Opis ma-szyny i jej funkcjonowanie. Podano niektóre szczegóły tech-niczne i eksploatacyjne. Uruchomienie tej maszyny jest eks-perymentem firmy z Niemiec Zachodnich.

74* 664.951.2:582.281:615.77 MIR-5-55
Boyd J. W., Tarr H. L.: **Powstrzymanie rozwoju pleśni w produktach rybnych.** „Inhibition of mould development in fish products“. Progr. Rep. Pac. Coast St., Fish. Res. Bd. Canada, Nr 99, lip. 54, s. 22; B5, 2 str., 1 poz. bibl. — Do-datek kwasu jarzębinowego (produkt utlenienia sorbozy) do soli używanej do solenia ryb zapobiega szybkiemu rozwo-jowi pleśni na solonych rybach. Po dodaniu 0,1% kwasu ja-rzębinowego do soli nie zaobserwowano rozwoju pleśni po 60 dniach składowania.

Niniejszy przegląd dokumentacyjny zawiera jedynie część ana-liz dokumentacyjnych publikacji z zakresu Rybołówstwa Morskie-go. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci Kart Doku-mentacyjnych, wydawanych przez Centralny Instytut Do-kumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188).

CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne. Cena kart dokumentacyjnych wynosi w prenumeracie 0,20 zł. CIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikro-filmy publikacji objętych zarówno przeglądem dokumentacyjnym jak i kartami dokumentacyjnymi.